

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre — — — — 8 korona
Félévre — — — — 4 „
Negyedévre — — — — 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

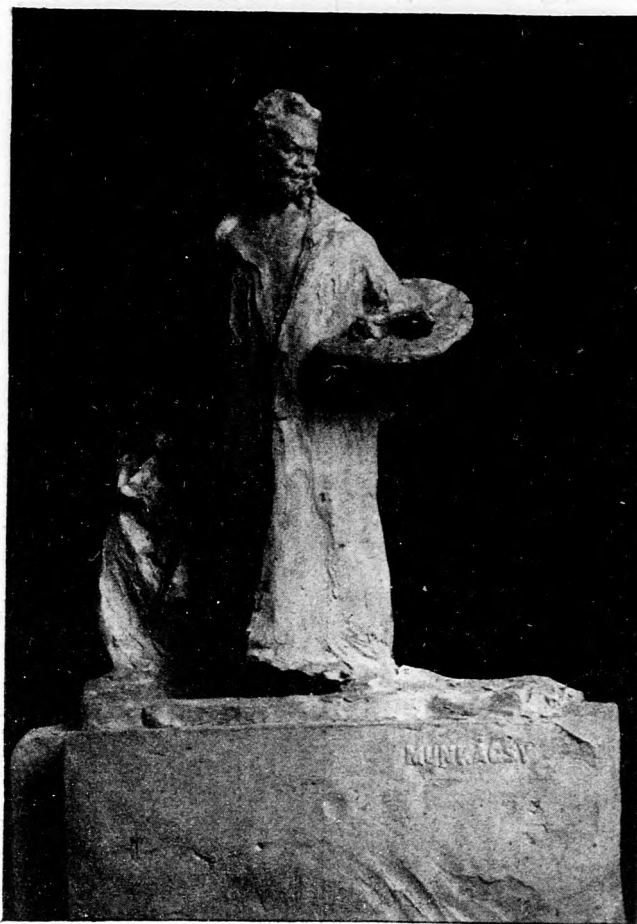
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Munkácsy Mihály szobra.

A magyar nemzet áldozatkészségéből szobrot akarnak emelni a világ leghíresebb festőművészeinek: Munkácsy Mihálynak.

Munkácsy Mihály az egykori asztalosinas, aki egy vidéki városnak kis asztalos műhelyében tanulta a tisztas ipart, különb hírt, nevet s dicsőséget szerzett hazájának, mint bármely hadvezér harci babérjai. A kis asztalosinas már a műhelyben bontogatta később hatalmassá lett sasszárnyait: olyan szép tulipános ládákat festett, melyek híre vármegyéről vármegyére, városról falura szállott. Később aztán Munkácsy vásznai bámulása révén tudomást vett róla az egész világ, hogy a vén Európa kellő közepében letelepedett egy harci, bátor

Munkácsy Mihály szobra.

maroknyi nép ezerével elelőtt; ebből a népből, hogy ennyi idő alatt a sajátos faji jelleg és vonások nem vesztek ki az idegen népek közé ékelődve, hanem ezekkel lépést tartott ismeretekben, művelődésben, tudományosságban. Olyan világhírre szert tett sarjadékai vannak, mint egy Liszt, Petőfi, egy Munkácsy és a kiváló magyarok egész sorozata, akik fényt, dicsőséget árasztottak nemzetükre.

Munkácsy Mihály művészi nagysága előtt meghajolt az egész művelt világ. A festőművészet terén neve örökkön él s a Munkácsy névre szüles e világból sugárzó dicsfény osztályosa vagyunk mi magyarok.

A szoboralkotás mintáját Pásztor János készítette.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

osztrák kormány bizonyos előzékenységet fog tanúsítani, — de csak bizonyos mértékig.

A magyar állami értékek állami adóját Ausztriában eltörlik; ennek fejében a Dunagőzhajózási társulatnak elengedi a magyar állam a szállítási adót. A cukorpótlíték ügyében az a megállapodás, hogy Ausztriából évenként kétszáz ezer métermázsas cukrot illetékmentesen lehet behozni Magyarországra.

Ezekkel a megállapodásokkal szemben a bécsi lap azzal vigasztal bennünket, hogyha ezt a kiegyezést simán és könnyen elfogadja a magyar országgyűlés, akkor az alkotmánybiztosítékok kérdését nem lesz nehéz majd megoldani, sőt az sem lehetetlen, hogy a magyarok áldozatkészsége talán a katonai kérdések megoldását is könnyíteni fogja.

Október hatodika.

Minden magyar fájó kegyelettel ünnepli meg a magyar szabadságért vértanu halált halt dicső honvédtábornokok emlékezetét, mert október hatodika osztatlanul a gyászé, a nemzet fájdalmas érzületének szentelt adventi nap.

A magyar nemzet összessége ünnepelte az idén is a vértanuk emlékezetét. A fővárosban úgyszólván minden templomban gyászmisét szolgáltattak a vértanúk lelki üdvéért. A magyar királyi kormány is megjelent a gyászszerződésen.

Az aradi gyásznappal is nagyméretű volt s megható külsőségek és mélységesen meghatott hazafiúi érzések között folyt le. A vértanúk szobrára a képviselőház koszorúját *Návay* Lajos alelnök, a kormány koszorúját *Károlyi* Gyula gróf főispán, míg az országos függetlenségi párt koszorúját *Barabás* Béla helyezte a szoborra.

Az aradi gyásznappal évfordulója az idén vasárnapra esett és így Budapesten az ünnepélyt hétfőn tartották meg a Ferencendiek belvárosi templomában, mely erre az alkalomra gyászpompát öltött.

A padokat fekete lepellel vonták be és a szentélyben díszes ravatalt állítottak, amelyet a Batthyány grófi család címere és a tizenhárom aradi vértanú arcképe ékesített. A délszaki növényekkel és kandeláberekkel övezett ravatalt nemzeti szalagos koszorúk borították és kétoldalt a honvéd menedékház egyenruhás öreg

honvédei állottak díszőrséget. A gyászszerződés reggel kilenc órakor kezdődött, amikor Lambert ferencendi atya mondott gyászmisét Batthyány Lajos gróf, a vértanú miniszterelnök lelkiüdvéért nagyszámú résztvevő közönség jelenlétében. Az aradi vértanúk lelkiüdvéért tartott gyászszerződés délelőtt tíz órakor kezdődött, amikor a templomban megjelent Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, az orsz. függetlenségi és 48-as párt elnöke is. Külön padban ült Damjanich János özvegye s kíséretében voltak a vértanú Schweidel József tábornok családjának a tagjai. A gyászmisét a főoltárnál Butykay Antal ferencendi házfőnök mondta. A templomi ének és zenekar Engesser rekviemét adta elő. A gyászszerződés résztvevői Kölcsey Himnuszának hangjai mellett oszoltak szét.

Kossuth-szobor Körömben.

Körömben város nagypiacán vasárnap leplezték le Kossuth Lajosnak negyvenharmadik szobrát. Vas vármegye déli részének közönsége állította; az egykori Őrség színmagyar falvainak népével az elmagyarosodott egykori német telepek lakossága vetélkedett az áldozatkészségben, hogy a szoborra szükséges összeget egybegyűjtse. A szobor leplezésére meghívták *Kossuth* Ferencet is, akit olyan ágyúzás fogadott, amelyet a török hadak átvonulása óta nem hallott Vas vármegye.

Reggel tíz órakor a templomokban istentisztelet volt s ezután következett a szoborleplezés ünnepe. A Himnus eléneklése után Fülöp József református pap mondott rövid beszédet, majd Beck Lajos, a kerület országgyűlési képviselője beszélt s azután lehullott a lepel a szoborról, mely Kossuth Lajost életnagyságban ábrázolja, amint jobb karját fölemelve szónokol a néphez. A szép szobor Horvay Jánosnak a műve.

A leplezés után következett társaslakomán Kossuth Ferenc jelentős politikai nyilatkozatokat tett, a többi között az Ausztriával való gazdasági kiegyezést is szóvá tette.

Ügyvédek országos gyűlése.

De a jussát ő nem hagyja! Régi magyar szállóige bíz ez. A magyarnak a vérében van, hogy szeret pörlekedni. Keresi a jussát! — szoktuk mondani. Egy nagy társadalmi osztályunk, az ügyvédi kar, erre a magyar szokásra alapítja megélhetését, boldogulását. Hogy pedig az ügyvédkedés éppen olyan túltengő

TERMÉNYEINKET

ÉRTÉKESITSÜK

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca, 31.
utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ezirányban a kötelékben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez,
♥ ♥ ♥ Temešvár, Losonczi-tér 8. szám. ♥ ♥ ♥

UGYANOTT

Korpa, konkoly, olajpogácsa, takarmányliszt, szárított répaszelet, száraz moslák, malátacsira, szörplé (mellé) és minden más erőtakarmány az ország bármely állomására legjutányosabb feltételek mellett szerezhető be. ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

foglalkozási ág ma már, mint bár akármelyik iparágunk, azt igazolja az, hogy a Budapesten a hét elején megtartott országos ügyvédgyűlésen három napig vitatkoztak a magyar ügyvédek ügyes-bajos dolgaik felet.

Nagy mértékben elégedetlen az ügyvédi kar a saját sorsával, melyet éppenséggel nem lát biztosítva, éppen azért követelték az országos ügyvédgyűlésen a *nyugdíj-kérdés* elintézését, valamint azt is, hogy a törvényhozás mondja ki, miszerint a működő ügyvédek száma korlátozassék valami módon, mert már egymástól megélni nem tudnak. Nincs ma ügyvédi rendtartásunk, a falusi jegyzők és a városok tisztviselői sok olyan munkát elvégeznek ma már, amely ügyvédi munka volna.

Az országos ügyvédgyűlés egyébként az igazságügy-miniszter elé is járult sérelmeivel.

Az első napon egyébként leplezték *Werbőczy*-nek, a magyar törvények alapvető munkásának a képét a budapesti ügyvédi kamara dísztermében.

Október tizedike.

A képviselőház ülése.

A nyári szünet után csütörtökön volt a képviselőházban az első ülés. A honatyák sokan jöttek el erre az ülésre, hogy tájékozást szerezzenek a készülődő nagy politikai eseményekről. Ez az ülés csak formáserint való volt, melyen a miniszterelnök bejelentette, hogy az ülészak bezárására nézve és új ülészak megnyitására előterjesztést tett a királynak. Az erre vonatkozó kéziratokat a kormány a holnapi ülésen fogja előterjeszteni. Az elnök indítványára elhatározták a törvényhozók, hogy a pénteki ülésen a királyi kéziratok felolvastassanak. Mezőfi Vilmos szociálista képviselő azon sürgős indítványát, hogy az általános titkos választójog tüzesség napirendre, nem fogadták el.

Szociálisták a házelnök előtt.

Mint már megírtuk, a szociáldemokrata párt október 10-én önkéntes munkaszünetet parancsolt rá Magyarország munkásnépére, és a párt nevében egy küldöttség a munkásoknak a választói jog kiterjesztésére vonatkozó kérvényét ez napon adta át a képviselőház elnökének Justh Gyulának. Amit Justh Gyula előtt a munkásküldöttség szónoka felolvasott, jogosult haragra lobbantotta úgy az elnököt, mint a körülötte levő képviselőket, legalább azokat, akik nem tartoznak a nemzetiségi táborba. Emellett még a munkásküldöttségnek egy-két tagja tiszteletlenül is viselkedett a magyar törvényhozótestület vezető elnökének személye iránt, s bárdolatlan föllépésük arra vall, hogy mintha nem is magyar emberek, de tisztességérzetből kivetkőzött pipogya alakok járultak volna kéréssel a forum elé. A képviselőház

elnöke erélyesen visszautasította a szociálisták ama hitvány rágalmét, mintha a mai törvényhozás nem felelne meg kötelességének és a nép minden érdekét nem viselné lelkén. Kudarc volt ez, melyet gyors egymásutánban követni fog a többi is, mely a szociálista tábor hazát nem ismerő elemeit érni fogja.

A vörös csütörtök.

A nemzetközi szociáldemokrácia tizenöt-husz vezetője beleunszolt csakugyan egy nagy tömeg szegény munkás-embert Magyarországon abba, hogy október 10-én letegye a munkaeszközt és ebben a keserves, drága világban lemondjon egynapi keresetéről. Fővárosban és a vidéken egyaránt szünetelt a munka a műhelyekben. Tíz-tizenöt hibbant agyvelejű népbolondítónak mintegy parancsszavára a munkások ezrei és ezrei vonultak föl a fővárosi Városligetbe, hogy meghallgassák szónokaiknak izgató, a magyar nemzetet vérig sértő s a munkástömegre gyilkos hatású, különben üres szólamaikat. Ez a nép vezéreinek hatalmi türelmetlensége rabigájában megfedkezett egy napra arról, hogy magyar vér kering ereiben, mert hiszen nem láttunk egyetlen nemzeti lobogót, mely alatt annyi vér folyt ezer esztendőn keresztül a szabadságért és népjogokért. A háromszínű lobogót megvetették s szövetséget kötöttek a nemzetiségekkel, úgy hogy a magyar hazaszeregettel és a magyar nemzeti érzellemmel kapcsolatba hozni nem lehet a munkásnépnek csütörtöki tüntetését. Ezzel az elvakított, félrevezetett tömeggel szemben a magyar főváros polgársága meghátrált, becsukta boltjait, műhelyeit, nem volt benne bátorság és összetartás, hogy a mételeyhintők és nemzeti érzelméből kivetkőzött, elvakított tömeg gögös arcába tekintsen.

Ezen az elfajult állapotön Magyarország népe csak önmaga segíthet. Álljon össze a polgári társadalom és egyáltalán a nép minden rétege tömörüljön, szövetkezzen a nemzeti zászló alatt, s a nemzetrontók tévtanaitól vezesse az igaz útra az eltévelyedetteket. Ne várjunk ölvetett kézzel a kormányzattól mindent, az megteszi a kötelességét. Hogyha az egész magyar társadalom mint egy test, minden izomerejét összeszedve küzd, fárad édes hazánk boldogulásáért, nem kell akkor tartani attól, hogy a polgári öntudatot a hazafiúi érdekeket el fogja nyomni a hazát nem ismerő szociálisták gögje, butasága, mint ez október tizedikén megtörtént.

Október 10-ike nem a hazafias érzületek napjaul virradt fel, hanem a hazát nem ismerő társadalmi rendet felforgatni készülő, elvakított tömegek képzelt ünnepnapja vala.

De ne beszéljünk tovább! El ezzel a sötét képpel, mely szégyenfolt lesz örök időnkig a magyar nemzeti történetében. Igaza van Berzsenyinek, midőn fölkiált:

Mi a magyar most?
Rút szibarita vész...

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: **BUDAFOKON.**

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKÉ**T. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!
Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A legnagyobb kosárfonó szövetségi telep hazánkban. *)

Azon ipari mintaszövetkezetek közt, melyek az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartoznak, méltán foglal helyet az apatini kosárfonók szövetsége. A szövetségi cége ugyan így szól: Az apatini kosárfonók nyersanyag- és áruaktár-szövetkezte, a szövetségi mégis voltaképpen termelő szövetségi, mely úgy nyersanyagok beszerzésével, mint ezek eladásával és feldolgozásával s a kosárkészítmények értékesítésével foglalkozik; működése és üzletköre tehát kiterjed mindazokra az üzletágakra, melyeket bármely kosárfonótelep kultiválhat.

S ez a szövetségi kosárfonótelep ki is állja minden más hazai kosárfonóteleppel a versenyt mind terjedelmre, mind a készített munkákra, mind pedig az üzleti forgalomra nézve, vagyis hazánkban a kosárfonó ipar terén ez a szövetségi a legelső és legnagyobb, még pedig műkosárfonótelep, mely kiviteli forgalommal is dicsekedhetik, amennyiben nagyobb mennyiségű árut Szerbiába, Bolgárországba, sőt Ausztriába is szállt. A kivitel évről-évre gyarapszik!

Ez a szövetségi az 1896. évben alakult, most tehát fennállásának 11-ik évét éli. Az alapítók azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy a műkosárfonó ipart hazánkban meghonosítsák, azt nagygyá és virágzóvá teszik és ezáltal a külföldi kosárárakat, melyekkel hazai üzleteink tömve vannak, lépésről-lépésre kiszorítják.

De ez a szép és magasztos cél nem volt oly könnyen megvalósítható, mind kimondható. Az apatini kosárfonómesterek legnagyobb része voltaképpen azért tömörült szövetségbe, mert ily módon vélte egzisztenciáját fenntartani és biztosítani. Midőn az egyes mesterek azt látták, hogy külön-külön és önállóan nem tudnak a versenyviszonyokkal megküzdeni, nem maradt más védelem számukra, mint a szövetségi tér, az egyesülés, hol anyagi és üzleti erejüket tömörítve, közös üzletkezeléssel szállhattak síkra az osztrák kosárárakkal és készítményekkel, melyek hazánkat még manapság is uralják.

S ez a küzdelem, ez a harc keserves és hosszú volt. A küzdelem egyik legszomorubb pontja volt az, midőn a szövetségi Budapestten fiókot nyitott, de azt hama-

*) Mutatvány az 1908. évre megjelent *A nép barátja* című naptárból.

rosan veszteséggel kényszerült bezárni. Bár a szövetségi kezdettől fogva élvezett különféle állami segítyt, bár a szövetségi az 1899. évben hosszas tárgyalások után belépett az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe, mégis csak 6—7 évi küzdelmes és fáradságos munka után, számtalan csalódás és sok veszteség árán tudott arra a polcra vergődni, melyen létele és fejlődése biztosítva van, sőt manapság már mintaszövetkezetnek mondható.

Ennek a mintaszövetkezetnek van Apatinban (Bács-Bodrog vármegye) két nagy háza, melyek irodául és bolti helyiségül szolgálnak. (L. 1. számú képünket.)

Az ezen házakhoz tartozó nagy területen van nagy anyagraktára, három nagy műhelye és öt készáruaktára. (A műhely elejét a munkásokkal 1. itt a 2. számú képünkön.)

A szövetségi közös műhelyekben 40 férfi és 20 női munkás dolgozik állandóan, úgy mint minden más ipari vállalatban darabszámber mellett. Ezenkívül a szövetségi 10—15 tanonc kiképzésével is foglalkozik. A női munkások főleg a díszmunkák elkészítését végzik. Mindezeneken felül a szövetségi 55 kosárfonómester tagja otthon, saját műhelyében dolgozik, még pedig családja tagjaival együtt a szövetségi részére.

A munkák e része oly módon van szervezve, hogy a tag az anyagot nem kapja kiosztva feldolgozásra a szövetségtől; mert ily módon visszaélések fordulnának elő, hanem tartozik azt megvenni. A megvett anyagot köteles a tag a szövetségi részére feldolgozni és a kosárárakat hetenkint, egy meghatározott napon, a szövetségihez beszállítani s a szövetségihez azután azokat a tagtól árszabás szerint megveszi.

Ez az eladás és megvétel azonban nem megy ilyen egyszerűen és könnyen. Az igazgatóság hetenkint egyszer eszközli az átvételt és ekkor szigorú bírálat alá veszik úgy a feldolgozott anyagot, mint a munkát és az elkészített kosár minőségét. Csak ha ezeket a próbákat kiállja a beszállított munka, ez alapon történik a megvétel és az átvétel. De hogy az átvételi munka gyorsan és igazságosan legyen lebonyolítható, szükséges, hogy a különféle kosarak osztályoztassanak és minden osztályú kosárnak meg legyen az előre megszabott ára. Ily előre megállapított és közzétett árszabályok szerint történik a kész munka átvétele és ugyancsak ilyféle árszabály szerint adja el a szövetségi tagjainak a nyersanyagot, főleg a fűzveszőt.

Itt felemlítjük, hogy a szövetségi újabban a földmívelésügyi minisztérium támogatásával fűztelepet is létesít s ily módon a szövetségi és tagjai saját termelésű fűzveszőt dolgozhatnak föl s ekkor a szövetségi igen

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETEST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

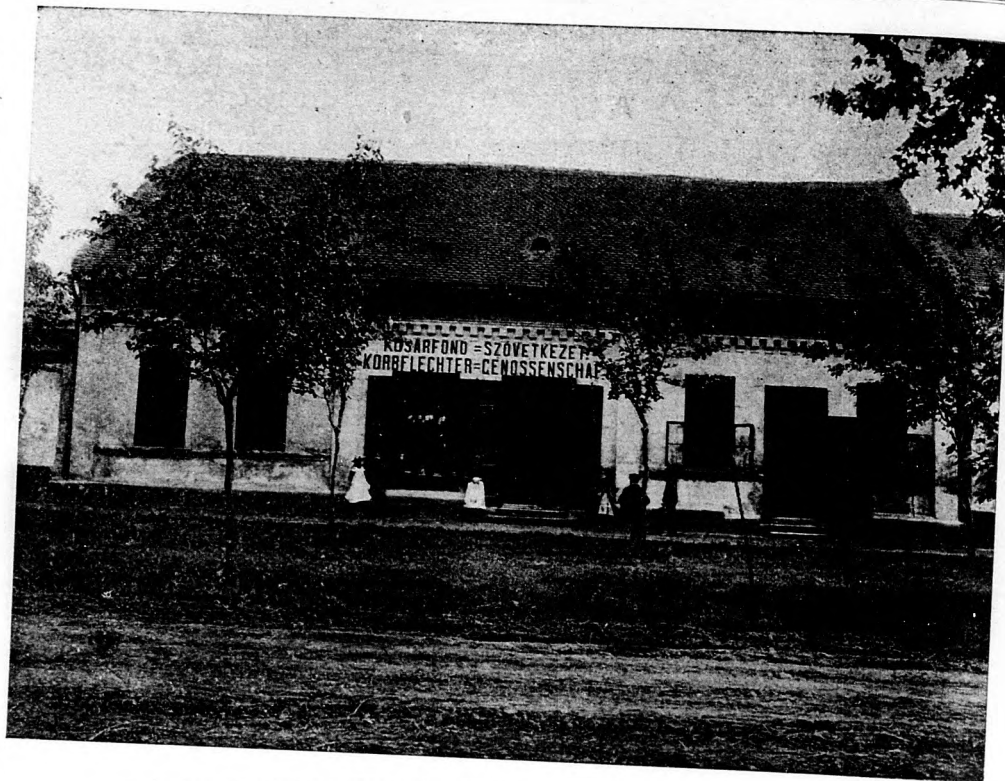
kedvező körülmények közé jut, vagyis eléri azt a helyzetet, amit ideális állapotnak szokás nevezni.

Az a kérdés már most, mit készít, vagyis mit termel a szövetség? Erre azt felelhetjük, hogy a legközönségesebb kosárfonó árútól a legfinomabb kosárfonó iparcikkig minden kapható az apatini műkosárfonó szövetségétnél: karkosarak, bőröndkosarak, virág- és papirkosarak, kenyérfosarak, gyümölcs- és falkosarak, virágasztalok, állványok, kottatartók, különféle asztalok, székek, padok, főleg kerti garnitúrák, ruha- és ernyőtartók gyermekágyak, gyermekkoscsik, sőt nádbutorok is. Mindezen iparcikkekből és készítményekből évi behozatalunk értéke 350,000 koronárarúg, mely összeg majdnem egészen Ausztria iparát táplálja.

Az apatini műkosárfonó szövetséget fenti készítményeiről és ezek árairól kellő felvilágosítás nyerhető a szövetségnek képes árjegyzékéből, melyet a szövetség kívánatra bárkinek is bérmentve megküld.

Kiemeljük, hogy a szövetség készítményeinek árai jutányosak, sőt a Budapesten tartott 1904. évi nemzetközi szövetségi kiállításon szerepelt árúk föltűnően olcsóknak találtattak a külföldi szövetségek képviselői által. Természetes, hogy az apatini műkosárfonó szövetséget nemcsak a fenti, hanem minden kiállításon, melyen eddig résztvett, mint Brüsszel, Páris, Szeged, Kolozsvár, Keszthely és Bukarest, a legelső kiüntetésekben részesült.

(Folyt. köv.)

1. Az apatini kosárfonók szövetségének háza és boltja.

A szövetség ereje. A kőszegi közönség eljárása élénk példáját nyújtja annak, minő ereje van a szövetségnek. A húsdrágaság — mint a „Szombathelyi Ujság” írja — már itt is elviselhetetlen volt, a mészárosok pedig dacára a marha olcsóságának, hallani se akartak a húsárak leszállításáról. Ekkor azután a közönség sorában mozgalom indult meg egy húsfogyasztó szövetség alakítását illetőleg s az e célból összehívott értekezlet a tervre nézve meg is állapodott. A szervezkedés hallatára a megijedt mészárosok f. hó 19-én hajlandók voltak

86 fillérenyi engedményre, de csak a marhahús-árakban (1·60 fill., illetve 1·44 fill. helyett 1·28 fill.) a borjúhús (2·20 fill.) és sertéshús (1·60 fill.) árában engedményre nem hajlandók. A közönség köréből kiküldött 3 tagú bizottság azonban ily ajánlatot el nem fogadott, így a mészárosokkal való tényleges megállapodást a mai napra halasztották. Ha a mészárosok nagyobb árleszállításra nem hajlandók, akkor jövő hét folyamán a szövetség valóban létrejön. A mozgalom élén a város legelőkelőbb emberei állanak.

2. Az apatini kosárfonók szövetségének műhelye.

• MI UJSÁG? •

Be kell rukkolni . . .

Október elsején be kell rukkolni. Szinte elszoktunk már az októberi ujoncbevonulás gyönyöreitől, néhány esztendőig nem soroztak katonának, addig t. i., míg az alkotmány nélküli uralom tartott. Az idei októberben már azután teljesen megteltek a kaszárnyák ujoncanyaggal. Föl is hangzott a nóta:

Széles a kaszárnya,
Száz szoba van benne,
De az én bánatom
Mégsem fér el benne!

A fővárosi Mária Terézia-laktanya is megtelt a főváros környékbeli falvak ujoncanyagával. Budafoki, budakeszi jóképű svábgyerekek kocsikon, nemzeti zászlókkal a kezükben, hajtattak be a kaszárnya felé. A kapu előtt leszállottak a kocsikról és igen nagyon elbusultak afölött, hogy a strázsamester nem engedte bevinni a zászlókat a kaszárnyába. Mondja aztán valaki, hogy nincs hazafiság a — nemzetiségekben!

Wekerle és az állami tisztviselők. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök arra az üdvözlő táviratra, amelyet az állami tisztviselők szegedi kongresszusa hozzá intézett, a következő választ küldötte Batthyány Tivadar grófhhoz, mint a kongresszus elnökéhez:

Az állami tisztviselőknek Szegeden tartott országos kongresszusának meglehangú távirati üdvözlését hálás köszönettel vettem s az abban megnyilatkozott tántoríthatatlan bizalomnak kifejezése annál nagyobb örömmre szolgál, mert egyik nélkülözhetetlen alapföltétele ez a bizalom a kormány sikeres működésének. A mikor úgy a magam, mint általában az egész kormány nevében kijelentem, hogy erre a bizalomra a jövőben is számíthatunk s a jövő alkotások eredményességéhez fűzött reményeket jórészen a tisztikar hazafias és szakavatott működésére építjük, örömmel használom föl az alkalmat, hogy az állami tisztviselők egyetemét a kormány különös jóindulatáról és jogos érdekeik hathatós gondozásáról biztosítsam. Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Wekerle.

A román király balesete. Galacban az új dunai monitor megkeresztelése alkalmával Károly királyt baleset érte. A király megnyomta a villamos vezeték billentyűjét, hogy a hajókeresztelés rendes szokása szerint a hajón egy pezsgős palackot összetörjön, de abban a pillanatban rövid zárlat történt, s a király jobb kezének két ujján égett sebet kapott. A jelenlévő vezérkari orvos bekötözte a sebet. A király környezete észrevette a balesetet, de a király azzal nyugtatta meg az aggódókat, hogy sebe nem veszedelmes, s alig fáj.

Országgyűlési képviselő neje vád alatt. A múlt ülészak nemzetiségi botrányainak az idején történt, hogy Vlád Aurél képviselő feleségének különös baja akadt. Látogatóban volt a bábolnai felekezeti iskolában és ott a magyar nyelv ellen mondott véleményét. A tudósítás úgy szólott, hogy biztatta a gyermekeket, ne tanuljanak magyarul, általában a magyar állam ellen való izgatás bűnébe esett. Volt cáfolás is a dologban, de úgy látszik, nem igen állja meg a helyét ez a cáfolat, mert Déván, mint onnan jelentik, a törvényszék vádтанácsa tárgyalván Vládne perét, az ügyész lázítás címén emelt vádját alaposnak találta s a képviselőné vád alá helyezését határozta el. Megyészerte most nagy érdeklődéssel várják a tárgyalást.

A belügyminiszter és a hazárdjáték. A belügyminisztérium Andrassy Gyula gróf miniszter rendeletére tanulmányozta azt a kérdést, miként lehetne védekezni az egyre terjedő hazárdjáték ellen. Ennek az akciónak előjeleként a fővárosi rendőrség már több ízben tartott razzziát azokon a nyilvános helyeken, kocsmákban, vendéglőkben és kávéházakban, ahol hazárdjáték folyt, s a gyanusabb helyeket állandó rendőri felügyelet alá helyezte. A kaszinókkal és klubokkal szemben a belügyminisztérium azt a védelmi módot fogja követni, hogy előbb bizalmas uton figyelmezteti a kaszinók vezetőségét a hazárdjáték megszüntetésére, s ha ennek fogantatja nem volna, a kaszinókat alapszabályaikra való hivatkozással, fölösztolja. A kaszinók és társaskörök ugyanis a hazárdjátékok megengedésével eltérnek az alapszabályszerűleg kijelölt céloktól, a melyekért az alakulásra és működésre engedelmet kaptak a belügyminisztériumtól. A belügyminisztérium az utolsó időben különben azt a sajnálatos dolgot tapasztalta, hogy egyes kaszinókat, társasköröket klubokat nem a közszükség, hanem élelmes vállalkozók alapítottak egyenesen azért, hogy a tagok játékszenvedélyét saját céljaikra aknázzák ki. A védelmi rendszabályokat elsősorban csak néhány prononszirozottabb kaszinó ellen alkalmazzák, mert azt remélik, hogy ezek fölösztásából a többiek levonják a helyes következtetést és a maguk jószántából tiltják be a hazárdjátékokat. A rendszabályok alkalmazásáról és életbeléptetéséről a belügyminisztérium már a jövő héten leiratban értesíti a fővárost és az államrendőrséget.

Egy grófnő nyomorban. A hét elején Bécsben letartóztattak egy asszonyt, aki Waldstein grófnénak mondta magát. Csakhamar kiderült, hogy évek óta teljesen pénztelenül ide-oda bolyong fiával. A rendőrség eleinte azt hitte, hogy a nemesi nevet csak azért vette fel, hogy szélhámosságokat követhessen el, de kitűnt, hogy csakugyan Waldstein Lujza grófnő és a csehországi Waldstein-család tagja, amelyből Wallenstein Alfréd, friedlandi herceg is származott. Atyja Waldstein Albert gróf volt, aki 1886-ban halt meg és csak egyetlen leányt hagyott hátra, Lujza grófnőt, aki most olyan nagy nyomorba jutott.

Birtokbahelyezés tizenhat esendőrrel. A somogy-megyei határszéli birtokosoknak folytonos összeütközésük van a horvátokkal, és se szeri, se száma azoknak a pöröknek, amelyek a horvátok erőszakos foglalásai ellen támadtak. A baj oka főképpen abban rejlik, hogy a szabályozatlan Dráva szeszélyes folyása miatt az ország határa és vele együtt a művelt föld igen gyakran a horvát részre kerül, amit a szomszéd horvát birtokosok sietnek maguknak elfoglalni. A birtokosok kénytelenek azután költséges pört indítani, amely gyakran veszedelmes helyzetbe juttatja a bíróságot. A minap éppen ilyen birtokbahelyezést teljesített a nagyatádi királyi járásbíró, Szabady Lőrinc dr. A pört Festetich Tasziló gróf indította a körülbelül kétszáz holdnyi magyar földért kilenc horvát ellen, akik a Dráva által elsodort földjét elfoglalták és művelés alá vették. A pör megindításakor a ferdinándováci községbeli horvátok olyan fenyegető magatartást tanúsítottak, hogy a bíró kénytelen volt karhatalmat igénybe venni és tizenhat esendőrrel végezte három napig tartó munkáját Vízvár községben.

A németek Ördög-szigetei. A német gyarmatszövetség a birodalmi kormányhoz javaslatot nyújtott be a déli oceanon lévő szigetek gyarmatosításáról. E javaslat szerint a lakatlan szigeteket próbaképpen kényszer útján fegyencekkel akarják benépesíteni. E célra első sorban

katona-fegyenceket ajánlanak, mivel ezek rendszerint nem romlottságból vagy erkölcstelenségből vétkeztek, hanem inkább a katonai fegyelem megsértése vagy iszákosság miatt bünhödnek. Az úttörés és az alap megvetésének nehéz munkájára a fiatal, életerős katona-fegyenc nagyon alkalmas; azonkívül ezáltal a gyarmat a bennszülöttek támadása ellen fegyelmezett és gyakorolt harcost is nyer. A javaslat szerint a német birodalom a jövő háborút a tengeren fogja megvívni s ez esetben az afrikai és ázsiai német parton néhány gyarmatosított sziget, jól épített modern kikötővel, dokkal, szak-tárral a német haditengerésztnek kitűnő támaszpontja lesz. A fegyenctelepek vezetésére s igazgatására nyug-dijazott tiszteteket és altiszteteket alkalmaznának.

Házeltolás emberhalállal. Az aradmegyei Taucon, Rea Pável és Marinyek János földesgazdák el akarták tolni a házukat. Evégből emeltyüket használták, amelyek azonban nem bírták meg a fából való ház terhét s eltörttek. A ház összeomlott s maga alá temette a két gazdát. Mind a ketten meghaltak.

A zanzibári szultán Bécsben. Az afrikai zanzibári szultánság uralkodója, Szejid Ali bin Hamod, oda érkezett s a Brisztol-szállóba bérelt lakást. A huszonnégy esztendőszerezesen szultán európai műveltségű fiatal-ember, aki Angliában nevelődött. Holnap este Kostanti-nápolyba utazik, ahol a szultán vendége lesz. Onnan Párisba, majd Londonba megy. Augusztusban hagyta el országát s decemberben tér vissza oda.

Negyvenéves pör. Érdekes ügyet tárgyalt Győr vármegye minapi közgyűlése. A mult század hatvanas éveiben Écsmesterfa (ma Écshegy), györmegyei községben meghalt Szántó András gazda, aki vagyonát kiskorú unokaöccsére, Szántó József-re hagyta. Az örökséget az écsmesterfai árvtárban Horváth József közgyám kezelte. 1876-ban kiderült, hogy a vagyon szőrén-szálán elveszett. A vármegye árvaszéke ekkor a kiskorú érdekében pártfogóul kirendelte Barcza Géza tiszteletbeli tisztü ügyészt. Az ügyész bünyfenítő panaszt tett, a vármegyei törvényszék azonban még abban az évben a bünyető eljárást megszüntetvén, az ügyet polgári útra terelte. Az erről szóló határozatot azonban csak 1891-ben, tizenöt év multán kézbesítették. Ekkor már az örökös elervén nagykorúságát, az ügyészi képviselő helyett egy győri ügyvédet bízott meg pöre vitelével. A megújított pörben újabb tíz év elteltével, 1901-ben, a királyi törvényszék a rokonok tartózkodó helyének bejelentését rendelte el. Mivel ez nem történt meg, a pört megszüntette. Szántó József azóta megöregedett, ki is vándorolt Romániába, de örökségét, 4406 koronát, máig sem kapta meg. Keserűségében végre a királyhoz fordult. Felségfolya-modása a belügyminisztérium útján a vármegyéhez került, amely a mai közgyűlésen a szerencsétlen örökös ismét a bíróság-hoz utasította.

Dinamit gyermekkézben. Csáktornyáról jelentik: Két iskolás fiu, Kolzig János és Friedenthal Sándor a minap a vasuti sinek mentén egy dinamittöltést talált. A fiuk el akarták sütni a töltést, amely egyszerre fölrobbant és a két fiut súlyosan megsebesítette. Egy fuvaros, aki negyven lépésnyire állt a robbanás helyétől, szintén megsebesült a karján. A szerencsétlenül járt fiuk szülői vasuti alkalmazottak. A hatóság vizsgálatot indított, hogy a dinamit miképpen került a vasuti sinekre.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Az angol sertések okszerű tartásáról.

A ló- és szarvasmarhatenyésztésnél már régen elfogadták azon elvet, hogy az okszerű állattartás és nevelés-hez világosság, levegő és minél több mozgás szükséges. Ezen elvet ma már a legtöbb tenyésztő nemcsak hirdeti, hanem meg is valósítja. Sajnos, hogy nagyon is másképp áll a dolog a sertésenyésztetekben. Igen gyakran láthatni azt, hogy a sertés szűk helyre bezáratik, a helyiség sötét, télen túlságos hideg, nyáron nagyon is meleg az istállónak nevezett helyiség levegője. Természetesen, az ilyen viszonyok között felnevelt állat szervezetesen elpuhul, a betegségekkel szemben elveszíti ellenálló-képességét. A sertésenyésztésnél is a legfontosabb dolog a sertés okszerű tartása, ami sem nagy költség-többletet, sem nagyon sok munkát nem igényel és bőven megtéríti a reá fordított költséget.

A sertésólak körül igazán kevés költséggel lehet kifutókat készíteni, ahol azután, ha a sertések nem járhatnak a legelőre, a szükséges mozgást elvégezhetik, azonkívül friss levegőt kapnak. Az ilyen kifutókat célszerű nagyobb kijárással felszerelni, hogy szekérral is be lehessen jutni. Nagyon ajánlatos ugyanis a kifutókba hordani iszapot, árkok tisztításánál kikerülő földet, fal- és vakolattörmelékét stb., a sertések ugyanis nagyon szívesen fogyasztják az ilyen dolgokat és ösztönszerűleg előmozdítják ezáltal nemcsak a maguk, hanem az utódaik egészségét is. A kifutónak egyik árnyas részébe kell elhelyezni az itató vályut, amelynek vizét azonban naponta többször kell felfrissíteni. A vályuból kifolyó vizet a kifutó egyik mélyebb helyére vezetve, készen van az iszapfürdő. Ismert dolog, hogy a sertés sokkal szívesebben megy az iszapba, illetve pocsolóba, mint valami tiszta vizű és homokos fenekű vízbe. Célszerű lesz a kifutókba néhány erős, kérésű fatörzset vagy oszlopot leásni, ahol a sertések dörzsölődhetnek, illetve vakarózhatnak.

A kifutó egyik részébe aránylag kis költséggel építhetünk egy ú. n. menedékhelyet. Ez legfeljebb 1.5 m magas legyen, oldalai kőből vagy sárból készíthetők. A sertések még rossz időben is szívesebben tartózkodnak itt, mint az istállóban, illetve az ólban. Ha a tél nagyon hideg, a menedékhely tetejét vékonyan beterítjük trágyával, akkor elég meleget ad. Ajtóval nem szükséges felszerelni, mert az ajtót egészen jól lehet zsákból készült függönyvel helyettesíteni. A sertések megszokják hamarosan, hogy a zsákkal elfüggönyözött helyen van a bejáró. Az ilyen védőhely tetején célszerű egy-két ablakot készíttetni, hogy nyáron át állandóan szellőztethető legyen. — Nyáron homokot szórunk bele, csak télen almozunk szalmával. Minthogy a sertés tiszta állat, mindig ugyanazon helyre piszkít, így a kifutót könnyen lehet tisztán tartani. Ha a menedékhelyet megszokta, illetve odajárnak feküdni, sohasem fogja bepiszkítani, így az mindig száraz marad. A kifutó egy másik része szintén nem nagy költséggel berendezhető, úgy hogy a sertések ott takarmányoz-tassanak Természetesen ide csakis az etetéskor bocsá-tandók az állatok.

A malacozás előtt 14 nappal a kocákat kutricákba kell zárni. Kisebb sertésenyészteteknél a tehén vagy a lóistálló egyrésze is könnyen átalakítható kutricákká, különösen, ha arra vigyázunk, hogy az összes kocák

1.
elfo-
elés-
ges.
deti,
kép
atni
iség
g az
sen,
zete
lló-
abb
ég-
és

het
em
tik,
kat
rel
fu-
let,
on
eg
aik
ell
an
yó
en
al
nt
rú
gy
ve

t-
n
k.
z-
a
n
al
ól
A
-
y
n
t
y
-
a
l

Készülőfélben levő Mária Terézia szobor.

ne egy időben malacozzanak. Ha a malacok már elválasztattak, a kocák újra befödöztethetők és ismét a többi sertés közé kerülnek. Ily módon a sertésenyésztés igen olcsó lesz, az istálló egy részét és alomszalmát is megtakaríthatunk, azonkívül egy ember sokkal több sertést gondozhat, mintha azokat istállózzuk.

Szükséges továbbá az is, hogy a tenyészsertések állandóan természetszerűen takarmányoztassanak; nyáron a legmegfelelőbb takarmány a lóhere zölden, télen a takarmányrépa. Úgy a zöld takarmányhoz, mint a répához még egy kevés koncentrált takarmányt is kell adni, legcélszerűbb durva buzakorpát etetni. A szoptató anyasertéseknek természetesen több koncentrált takarmányt kell adni és legmegfelelőbb erre a célra az árpadara.

A sertések fedeztetése rendszerint a reggeli órákban történik. Legalább is 8—9 hónaposnak kell lennie az emsének, mikor először kan alá bocsátatik, a kant pedig sohasem szabadna egy éves kora előtt tenyésztésre használni. Ha a kant kiméletesen használjuk, sok ideig tenyész képes marad, ami pedig különösen értékesebb állatoknál nagyon is figyelemre méltó.

Még néhány szóval a leggyakoribb sertésbetegségekről teszünk említést, ezek a sertéspestis, sertésvész és az orbánc. Sajnos, hogy az először említett két veszedelmes betegség ellen biztos orvosszert még nem ismerünk. A betegséggel szemben még legjobban úgy védekezhetni, ha az állatokat természetszerűen neveljük, mert az edzett állat mégsem oly fogékony a betegségek iránt, azonkívül a betegséget is könnyebben kiállja. Bebizonyították azt is, hogy oly sertések, melyek állandóan kifutókban tartatnak, és ahol a kifutót tiszta vízzel, iszapfürdővel látják el, továbbá a nap heve ellen a lombos fa nyújt az állatoknak árnyékot, a sertésorbáncot nem kapják meg, ami pedig nagyon figyelemre méltó dolog, mert a sertésorbánc a legveszélyesebb betegségek egyike.

M. Sz.

Védekezés a burgonyavész ellen.

A nyári hónapokban valósággal fájdalmasan érinti a szemlélőt azon körülmény, hogy némely vidékeken a burgonya levélzetét idő előtt leszáradván látja, amely körülmény a termés nagyságát óriási mérvben csökkenti. E leszáradvást a burgonyavész nevű betegség okozza, amely betegség elleni védekezés meglehetősen köztudomású dolog ugyan ma már nálunk is, mégis alig itt-ott alkalmaztatik, miért is az ország milliókra menő károkat szenved évente. Nem lesz tehát felesleges olvasó közönségünk figyelmét ismételtelen is ráterelni a veszedelmes burgonyabetegségre s az az ellen való védekezésre.

A burgonyavész fellépése és elterjedése ellen, melynek okozója a *Phytophthora infestans*, más néven *Peronospora infestans* gomba, sikeresen lehet védekezni azáltal, hogy a burgonyanövényeket idejében permetezzük 1—1 félszázalékos bordólével. A burgonyafajta, a talajminősége és az éghajlati viszonyok szerint kétszer vagy háromszor kell permetezni és pedig először június eleje vagy közepe táján, másodszer július elején vagy közepén, az esetleges harmadik permetezés pedig augusztus eleje vagy közepe táján végzendő. Olykor egy vagy két permetezés is elégséges, pl. az augusztus elején vagy közepén végzett. Mindenesetre azonnal kell permetezni, amint a betegség csak elvétve, egyes leveleken is jelentkezni kezd, főleg oly vidéken, ahol a burgonyavész tapasztalás szerint rendszeren nagyobb károkat okoz. Permetezni a harmat felszáradvása után kell, lehetőleg szélcsendes időben és olyankor, amikor

előre közvetlen kilátás nincs. Kicsinyben való természetnél a permetezést közönséges kézi szőlőpermetezővel lehet végezni.

Nagyban való permetezést permetező taligával, avagy permetező kocsival célszerűbb végezni. A bordói lé következőképen készítendő: aszerint, amint kb. 1 vagy 1½%-os oldattal akarunk dolgozni, 1—1½ kg. rézgálicot feloldunk meleg vízben ez oldatot 100 liter kut- vagy folyóvízbe öntjük s azzal jól összekeverjük. Körülbelül ugyanannyi meszet, mint amennyi rézgálicot használunk, megoltunk annyi vízben, hogy mésztejet nyerjünk, ezt egy sűrű szitán vagy durvább vásznon lassan beleszűrjük a rézgálicoldatba, miközben azt folytonosan kavargatjuk. Addig kell mésztejet adnunk az oldathoz, amíg annak savanyú hatása megszűnik, amiről igen egyszerűen úgy győződhetünk meg, ha egy vörös lakmuszpapírszeletkét, mely minden gyógyszertárban kapható, belemártunk a keverékbe.

Ha a vörös lakmuszpapíros megkékül, akkor az oldat már nem savanyú és több mésztej közékeverése felesleges. Túlsok meszet szintén nem jó alkalmazni. Nagyon sok folyadékot nem kell rápermetezni a növényekre, annyit semmiesetre sem, hogy a levelekről a folyadék lecsepegjen, avagy pláné lefolylyon. Legcélszerűbb úgy permetezni, hogy a folyadék lehetőleg finoman legyen eloszolva a leveleken.

A mésznitrogén trágya.

Ujabb időben a levegőből is állítanak már elő nitrogén trágyát, az u. n. mésznitrogént, melyet a berlini Cyanid-társulat állít elő és hoz forgalomba. Ez egy amid vegyület, melyet a növény gyökérzet nem képes felvenni, hanem előbb szénsav és víz behatása folytán fel kell bomlania, egyrészt szénsavas mészre, másrészt az ammoniak képző baktériumok tevékenysége révén szénsavas ammoniakká, ennek pedig salétrommá kell átalakulnia, hogy hatását kifejthesse, mert a növénygyökerek csak ilyen alakban képesek felvenni.

Ezen most jelzett átalakulásból is látható tehát, hogy az új műtrágya távolról sem oly gyors hatású mint a nálunk általánosan ösmert chilisalétrom, mely ha vízben feloldódott, minden átváltozás nélkül is kész növényi tápláló anyag.

Ha a chilisalétrom, hatását 100-nak vesszük, akkor a mésznitrogén hatása árpánál 30, zabnál 63, csibehúr-nál 63 stb. vagyis tehát nagy átlagban 20—40%-al kevésbé hatékony, s csupán egyes esetekben közelíti meg a salétrom hatékonyságát.

E szerint tehát rendelkezünk ma már olyan műtrágyával, amely pótolja a chilisalétromot, ha nem is teljes mértékben, annak dacára csak a salétromhoz nyúlunk, mint a feltétlenül jobbhoz, mindaddig míg az rendelkezésünkre áll. Feltétlenül nagy vívmány azonban a levegő nitrogénjának műtrágya gyanánt való leköttése, mert a természetes chilisalétromforrás folyton fokozódó és terjedőfélben levő használata folytán, előbb-utóbb kiapad, a midőn be kellene állani termésátlagaink csökkenésének, ha nem nyílt volna egy újabb és valósággal kiapaszthatatlan nitrogénforrás.

A komposzt gyors elkészítése. Igen gyakran látunk a kertben egész halmaz kiirtott és összehordott gázt és mindenféle zöld növényi részt, amelyeket igen jól használhatunk gyorsan készülő komposzt céljaira. Egy 20–25 cm. magas zöld gázból és egyéb növényhulladékból állé rétegre, miután ezt a réteget, szilárdra tapostuk, egy réteg égetett, nem oltott meszet adunk. Ezen a módon tovább folytatjuk ezt a munkát, míg az egész anyag fel van használva. A legfelső réteget és a halom oldalát jól befödjük földdel és kissé megdöngöljük. A halomban fejlődő meleg száraz anyagnál oly nagy, hogy a halom meggyulladna, ha a levegőtől el nem zárjuk. Néhány hét alatt be van fejezve a felbomlás és hosszabb hevertetés után olyan trágya fölött rendelkezünk, a mely a zöldséges kertben felhasználható.

Gy. M.

Burgonyának őszzel és télen való termesztése. Ha burgonyát az őszi és téli hónapokban termesztünk, igen jövedelmező munkát végzünk. Kivitele pedig egyszerű. A gumóknak 2 éveseknek kell lenni, ez fontos feltétel. Ha ezeket a gumókat őszzel sötét helyen kirkakjuk, igen gyorsan kezdenek apró gumók fejlődni, amelyek tyúktojás nagyságot is elérnek. A helyiségnek sötétnek és száraznak kell lenni, mert különben csak gyökereket kapunk. A gumókat állványokra helyezzük és száraz földdel befödjük. Ha egy turnus kifejlődött, más kétéves gumókat rakunk el. Így egész télen át és tavasszal van friss burgonyánk. Azt pedig jól fizetik.

G. T.

• MULATTATÓ •

Hajnal.

*A házrok bánatméla csöndje,
a bágyadt szívek szürke zokogása
szívemre szállt; fáradt vagyok és gyöngö.*

*A parton állok. Mintha égbe nőne,
terpeszkedik egy hegynek kékes teste,
s nyomasztó, bús homály lebeg előtte.*

*A vízkriptából lég száll, jéglehellet;
megtört habok gyászos síralma mellett
egy-egy csillag elveszti fénycsatáját.*

*Elrémülök sorsán a csillagoknak:
így sáppadnak majd el, kik most ragyognak!
Arnyával csap meg már a csillag-átok!*

— — — — —
Es összébbhúzó fázva a kabátot.

Mohácsi Jenő.

Az idegen.

Késő este érkeztek csak haza Itáliából, a kis vasuti állomáson könnyű homokfutó kocsit várta őket, mire az apró lovacskák haza poroszkáltak, az egész határra, fára, őszi szántásra és útra leszállt az éj. A fiatal asszony egyre nyújtogatta a kezét: mi az ott, hát az ott mi? — a férj alig győzte szóval tartani: az ott a loóhi fenyves, az a sötét, itt, mellettünk fut el a patak; ott állnak a malmok, hallani kattogó kerekeiket; aminek pedig a fénye olyan gyéren átszűrődik hozzánk, ott messze túl a fenyvesen, fent azon a dombon, az lesz otthonunk, ottan várnak reánk, oda hozlak haza, édes!

Az asszony a tiszta csillagos eget nézte, hirtelen elfogta a fáradtság, hazáig nem is kérdezett többet. A tornácra az ős, gyorsan tipegő öreg asszony várta őket, vállára borult a fiának, magához szorította fiatal menyét, megölelte. Mindjárt a terített asztal mellé is vezette és tipegett és csoszogott ki-be a szobákra, megvetette a háló mennyezetes ágát, beszélt a váncosokhoz, rendezgette a csipkéket, visszacsoszogott és pihenni küldte a fiatalokat. De a fiának futólag, sűgva még odaszólt:

— Bandika jó éjszakát akar kívánni neked. Minden éjjel sírt utánad.

— Vezesd be édes anyám a gyereket! — mondta kényszerűl, fanyar mosolylyal, de már akkor kipattant az ajtó és Bandi — nagyfejű négyéves gyerek — mint a golyó gurult a férfi ölébe. Felkapaszkodott, paskolta az arcát, a szemébe nevetett, a fejét az álla alá fúrta, de amikor látta, hogy nem nevetnek vissza reá, hogy nem dobják fel a levegőbe, hirtelen lecsúszott a férfi térdéről, szepelve, illemtudóan jó éjszakát kívánt és kisompolygott a szobából. Azon az éjen száraz szemmel bámult bele a sötétségbe.

Az öreg asszony a fiára pillantott és a másik asszony felé fordulva, kissé kenetteljesen mondta:

— Apátlan árva volt, úgy találtuk szegényt a határba.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefeje.
Pánchezaczél-kormánylemez.
Magasított aczélekefeje.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci ut. 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

A fiam hazahozta, hogy eljátszik vele — egyszer csak a gyerek édes atyámnak szólította, lett tehát az édes atyja. Tulajdonképpen pedig az én kicsi fiam a Bandi. Nektek elég gondotok akad . . . majd később.

Ezzel el is váltak, de a fiatal asszony már kora reggel ébren volt. Bolyongani akart az urával a határban. A kora ősz ezüstös ködbe takarta a völgyeket, a fák levelét nyers aranyszín ülte meg, az út mentén néhány szál nyárfa, mögöttük pedig, amikor a kerti ösvényről a rétekre tértek, még csendesen, mélyen álmodott az erdő. Néha felsóhajtott, lélekzetet vett, elpihent.

A kelő nap első sugara átszűrődött az asszony vörös haján, az arca, a válla, mintha zománcos, hulló ködbe remegett volna. Lejebb még erősebben verte ruhája fehér színét a patyolatpuha napsugár. Széles, fűves domboldalon álltak, mögöttük a még sötétebb zöld erdő, feljebb a felhők, rajtuk mintha visszaverődött volna az asszony gyermekesen ártatlan pillantása. Csendesen, inkább maga elé mondva, megkérdezte újból:

— És így lesz ez mindig? Mindig így fogsz szeretni? Talán soha másképp? Azt hiszed?

A férfi félig tréfásan, félig komolyan felelte:

— Hogy így lesz-e ez mindig? Mondjuk, hogy holnap? Ki törődik a holnappal? Hogy mi lesz holnap? Csütörtök édes, mert ma szerda van. De annyi csütörtök volt már, amelyre tán egyáltalában nem is emlékszünk. Én se, meg te sem. De ma — még a ma él. Foghatom a kezedet, az ég ránk kezd nevetni, még álmodik az erdő és álmodunk mi is, hogy mi lesz holnap, — az más, az nem tartozik ide.

Az asszony elérte a tréfát és csak egy pillanatra nézett szomorúan az urára. Aztán nevetve mondta:

— Csacsi, én azt akarom, hogy holnap és holnapután is ilyen ragyogó legyen az ég, ilyen álmodó az erdő és ilyen sárga virágos előttünk a rét.

— A rét? Holnap lekaszáltatom!

— Még sem akarom, hogy holnap másképp legyen. Hogy lehulljanak a lombok, délre szálljanak a fecskék és lekaszálják ezt a sok-sok sárga virágot. Ugy sem eszik a tehenek.

— Tavasszal visszajönnek a fecskék, új zöldet kap az erdő és más virágot a rét. Ott szemben, azon a dombon most kapott másodvirágzásba négy akácfa. Fürtöt-fürtre hajt, az őszi nap kifakasztja és hófehér lett a lombjuk. Még tavasszal sem virágoztak így. Talán neki is másodvirágzás ez. Ugy-e nem? Agy azt mondd, hogy igen? Igen! De ez aztán az igazi, mert a virágzásnak nincs száma, ami virágzik, — az virágzik.

Sokáig némán tűnődött, aztán még simulóbban fogta az asszonyt. A hangja csendes, bensőséges volt, amikor újra megszólalt:

— Mindig így? Hm. Az ember szeret, aztán egyszerre üres lesz előtte minden. Aztán megint szeret, de már nem azzal a bolondos, erős daccal, férfias hittel, hogy mindez, Isten tudja, egész a világnak végéig így is fog maradni. Ó, hiszen már egyszer másképpen is lehetett. És ezzel akkor is számolnia kell, ha új szerelemre ébred. Valami kimondhatatlan rettenetes gyötörte a szívét, az embersége, a becsülete hajtja, hogy megvalljon mindent, megvaljija . . .

Hirtelen az asszonyra pillantott, aki gyerekes, ártatlan szemével bámult rá. Nem tudta csófolat üz-e belőle ez az okos, erős ember; szinte sírásra állt a szája, mint kis lány korában, ha hiába erőlködött, csak nem tudta megérteni, mit beszélnek maguk közt a nagyok.

Pedig a férfi szívét megint elfogta a keserűség.

Mint néhányszor a teeger partján, vagy a lagunákon, amikor könnyezni szeretett volna a gyönyörűségtől, de

félt, hogy az asszony jóságos gondoskodással a vállára teríti a maga kabátját és aggódva kérdezi tőle:

— Megfáztál, hogy hull a könnyed?

Annak a társtalan egyedülállóságnak fanyar beismerése szorította össze a szívét, hogy lehet még ebből az asszonyból jó feleség, az ő hű gondozója, de az élettársa, a barátja és a cimborája soha, mint volt egyszer — az az egy, a régi, a legelső, az édes. Akinek az emlékét mindig a szívében hordta és akiről nem tudott beszélni, bárhogyan is szeretete volna, „ennek“ a másodikkal.

Pedig meg akart vele osztani mindent, ami öröme és gyásza volt ebben az életben, amit vétett és amiért megbűnhődött. — Itáliában, a meleg éjszakák alatt nem egyszer akarta elmondani, hogy szeretett egy leányt, aki az örök üdvössége volt, hogy forró, tébolyító szerelemben és mérhetetlen boldogságban el akartak kárhozni mindketten, mert az emberek az útjukba álltak, — mikor pedig mégis egymásé lehettek volna, a kedves meghalt, csendesen elaludt, éppen amikor a karja közé akarták fektetni árva kis fiát, a Bandit.

Elakarta mondani, hogy legyen, akivel a hosszú, téli estéken Róla beszélhessen.

Talán mint messze idegenbe szakadt testvérükről, akinek az emléke még most a szívében él, aki ott ül a kandalló mellett közöttük, az üres széken és aki elkíséri sétáikon — velük bánkodik, velük örül, egymásért velük imádkozik. Aki, hiába, hogy meghalt, mérhetetlen szerelmét most a másodikkal hagyta, — ő csendesen kitért és átengedte helyét az új asszonynak.

És ha az első csók, a csendes órák emléke néha megszállja a férfi szívét, hogy azért az élő ne legyen féltékeny a halottra, hiszen hozzá már el nem ér a napsugár, míg az élők szemében ott kacag, az ajkán ott virul maga az élet.

És ha bánatuk lesz, majd kettesbe együtt ki fognak záródni az első pihenő helyéhez, aki már nem szenved, aki értük imádkozik, aki szent. És az ő jóságos, porladó szíve ott a föld alatt is megérzi, hogy az emléke most azé az új asszonyé is. Hogy ketten siratják egymásért dobbanó szívverésben, aggódó szerelemben.

Ha szólhat az édesanyja szerető szívéről, ha elmondhat ifjúkori kalandokat, cimborákkal töltött éjszakáiról beszélhet, ha a hódításait büszke önérzettel hallgatja az asszony és mindent, ami egészen idegen tőle, amit csak kényszerűségből, félálomban, élettelenül tett, mindent, mindent elősorolhat, nem kell, hogy megtagadja önmagát, szégyelje élete egyetlen álmát vagy egy szót se merjen szólni Róla? Hogy volt egyszer egy leány, ibolyakék szemű, ringó járású leány . . .

El akarta mondani —

De hiába akarta elmondani; a második csak gyerekes, ártatlan szemével bámult fel rá és szívébe fojtotta minden vallomását. Az elsőnél egy pillantásból, véletlen intésből vagy mozdulatból teljesen megértették egymást, hiszen egyek voltak és egy életet éltek, a másodikkal ilyenkor sírásra állt a szája, mert megint csak nem érti, mit beszélnek maguk között — a nagyok!

Akkorára már odaértek ahhoz a dombhoz, ahol a kései akácfa virágoztak. Itt aludta őszi rózsáktól virágos sír alatt örök álmát az első.

Itt akarta a férfi elmondani történetét most a másodikkal. Valami vad, kegyetlen ösztön hajtotta ide, hogy elhagyatottságában éppen itt mondja el:

. . . Szerettek egyszer engem is . . .

De amint a lehajló ágak között a sírhoz léptek és meglátta első szerelme sírkövét, melyet az ő kívánságára állítottak ide, megértette még ott a hant alatt is csendes,

vérező szíve dobbanását, megértette, hogy még itt is vezet, óvja, segíti . . .

A leány sírköve egy puszta szikla volt, amelynek alján két kis fiú kapaszkodik fölfelé, a harmadik már a sziklán áll és újját az ajkához emelve, az egyetlen szóból álló sírfeliratot mutatja:

Csend!

És megszállotta szívüket, élő szívüket a csend, békeség. Szótlanul tértek haza, csak az udvaron szaladt nagy visítással és vad örömmel eléjük a Bandi.

A férfi felkapta, össze-vissza csókolta, Bandi pedig sűgva kérdezte papájától:

— Te, édes atyám, ki ez a buta néni?

APRÓSÁGOK.

Koháry István gróf gyászlevele. A minap említett Kecskemét melletti nagy Szentlőrinc-puszta egykori hatalmas földesura Koháry István gróf volt, a kit

„Csábrágh 29. Mart. 1731. Kedves Muraközy Uram! (Kecskemét város akkori jegyzője volt.) Szomorúan jelentem Kegyelmednek; az M. Nagy Jó Urunkat mai Délyesti Egy s két Óra tájban Isten ez Arnyék Világ-bul kiszóltotta, kinek eő szent Felsége adgyon Csendes Örökké való nyugadalmat s minek előtte az Publicatoriák érkeznének is, Kegyelmed az Pátereknek jelentse meg, hogy kötelességeket követhessék. Ezen armekát pedigh lovas ember sietve vigye Csongrádra, hogy ottan levő lovaimmal pro 7-a Apr. Surányban lehessenek, mivel 9-a ejusdem indíttatik megh hidegedett Teteme az Sz: Benediki Templomban Ura Attya kriptájában. Ezzel Kegyelmednek Jó akaró szomszégya G. Károlyi Sándor mp.“ Kívül: Kedves Nemzetes Muraközy Sámuel jóakaró szomszédomnak irám sietséggel, Kecskemétre.

A vén hajókormányos. Ötvenöt esztendővel ezelőtt történt, hogy a Pittsburg és New-Orleans között közlekedő Paul Jones nevű Missziszippi gőzös kormányosához, Blixby urhoz egy sovány, szögletes ifju kopog-

Falu végén.

III. Károly 1714 december nyolczadikán nevezett ki országbíróvá. Koháry István sokat szenvedett életének nyolcvanhárom éve alatt. Már maga az a hosszú rabság, a melyet Fülek elvesztése után szenvedett el, megaszalta daliás termetét. Amde a négyévi rabsághoz járult még az is, hogy Eger ostrománál, ahol mint a dunai részek altábornagya vett részt, egy kirohanás alkalmával a bástyáról golyó találta jobb karját. Hiába kezelték a leghíresebb bécsi orvosok, jobb karját teljesen elveszítette. De egészsége is megcsappant ez időtől kezdve, 1731. évi március 29-én kisenvedett. Erről a szomorú eseményről az országbíró sógora, Károlyi Sándor gróf, a következő gyászlevélben tudatta a kecskemétiakat, kik iránt Koháry mindig pátriárkális vonzalommal viseltetett:

tatott be, a ki a nyomdászai pályát a hajospályával óhajtotta volna fölcserélni. Hebegve adta elő kívánságát, a melyre tagadó választ kapott. Blixby urnak nem volt szüksége tanulóra. Az ifjú azonban makacsul ragaszkodott föltett szándékához s kérte Blixbyt, adna neki jótanácsot; hogyan lehetne hajós ember? Elmondotta, hogy falubeli gyermektársaival együtt nem volt soha hőbb vágya, mint hajóra jutni. Ahhoz először is pénz kell szólt Blixby úr. Erre azután az ifjú előszedte a pénzét s megígérte, hogy ami hiányzik, azt majd a keresményéből fogja megtakarítani és Blixby úrhoz juttatni. Így került azután a hajóra Mark Twain, az amerikai híres humorista, aki néhány évig valóban hajókormányos volt a Missziszippi hajón. Most, hetvenéves korában, megint a kormánykerék mellé áll

az ősz író, s majd vezeti a hatalmas gőzöst, a melyen Rooseveltnél készül utra a Misszissippin. Mark Twainnek a nyolcvanöt esztendőös öreg Blixby kapitány segít majd; ugyanaz, a ki a világhírű írónak jó pénzért első védője és tanítója volt — a hajós pályán.

KÉPEINKHEZ.

Falu végen. Nincs szebb élet, a falusi életnél, melynek nyugodalmát ritkán zavarja bármi zaj. Az emberek nap-nap után végzik munkájukat, a munka után pedig édes a nyugalom. Mai képünkön egy kis falurészletet mutatunk be, kisebb-nagyobb gazdasági épületeivel. Az apró falusi hajlékok külseje szintén azt viseli magán, hogy csöndes boldogság, nyugodt élet lakozik a bensejükben.

Mária Terézia szobra Bécsújhelyen. A magyarnak volt egy királya, aki asszonyfővel is viselte a királyi jogart, Mária Terézia királynőnk volt ez, akiért a magyar nemesség a pozsonyi országgyűlésen „életét és véréát” ajánlotta fel. Mária Terézia királynő állította fel a magyar testőrezredet. Magyar nemes ifjak — mind csupa dalia — állottak be a gárdisták közé, akiknek az iskolájuk Bécsújhelyen volt. Ebben a városban van föllállítva Mária Terézia gyönyörű szobra, melyet mai képünkön bemutatunk.

Megfejtési határidő 1907. október hó 18.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 40. számában közölt talány megfejtése

„A pusztaszeri Árpád ünnepe.”

Helyesen fejtették meg: Nagy Viktória, Vermes János, Kontár Mátyás, Nyerész János, Farkas Imre, Kertész István Révész Pál, Szabó Ferenc és *Fehér Jakab*.

A sorshuzásnál *Fehér Jakab* nevét huzzuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 szeptember 30.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 90—150 K., helybeli borjúhús 120—136 K., sertéshus 91—160 K., szalonna füstölt 140—160 K., szalonna, olvasztani való 140—144 K., hárj 150—156 K., sertésszir 130—156 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 140—180 K., hazai sonka 140—200 K., szalámi 380—440 K.

Baromfifélék: ————— K., rántani való csirke 130—200 K., sütni való csirke 200—280 K., kacsa, hizott 460—600 K., lud, hizott 100—160 K., pulyka, hizott ————— K. páronkint. Vágott hizott liba ————— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka ————— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árok.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 2245—2300 K. Rózsa 1910 K-tól ————— K.-ig. Árpa 1630 K-tól 1695 K.-ig, jobb minőségű K-tól ————— K.-ig. Zab 1530 ————— K. Tengeri 1300—1420 K.

Teavaj: (centrifugált) 210—240 K., főzővaj 140—160 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 8—24 fillér.

Tojás: bácskai 83—84 K., erdélyi apróbb áru ————— K. lánként (1440 drb). Apadt ————— K., meszes ————— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 50—60 K., rózsás új 450—550 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ————— K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	35:20	34:40	33:60	32:60	31:60	30:60	29:60	28:—
Takarmányvásár.	Réti széna	7:—	15:—	muhar	8:40	—	8:80	zsup-
	szalma	6:—	6:60	—	alomszalma	5:60	—	5:80

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

ifj. Kovács József Orosháza
Magyar házi-ipar. ————— Magyar termények.
Söprök, szatyorok, gyékények, borbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolesőbban szállítja:
ifj. Kovács József Orosháza

Legjobb és legolesőbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmiv. ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

Legjobb tejfőlőző a BALTIK

BALTIK-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részestül mindenütt elismerésben, mert a legtökéletesebb és legmodernebb tejfőlőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIK kezelését még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, szerencsétlenségnek eleje vététt és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

A BALTIK RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vaját.

Szenzációs találmány.

(Lásd ismertetést a „Köztelek” 70-es számában.)

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kézi-szeperatorokról irt bírálatunkat.

Baltik Separator Részv.-Társ.

magyarországi vezérképviselete

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körut 8. sz m.

TELEFON 52-58.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olesó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a káli, amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, hereféléknek és réteknek, ugy az árpának és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a phosphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését.

A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálisó bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálit vagyis a kiló százalékát. a kisebb szállítási költség miatt, lego'csóbban vásárolhatjuk.

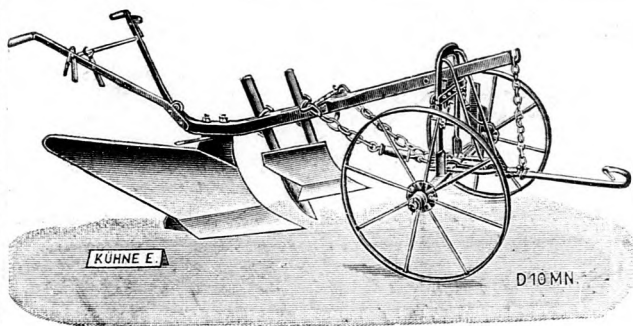
A kálitrágyák alkalmazásáról

a Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek)

díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó **szakmunkákat** díjtalanul rendelkezésükre bocsájtja.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

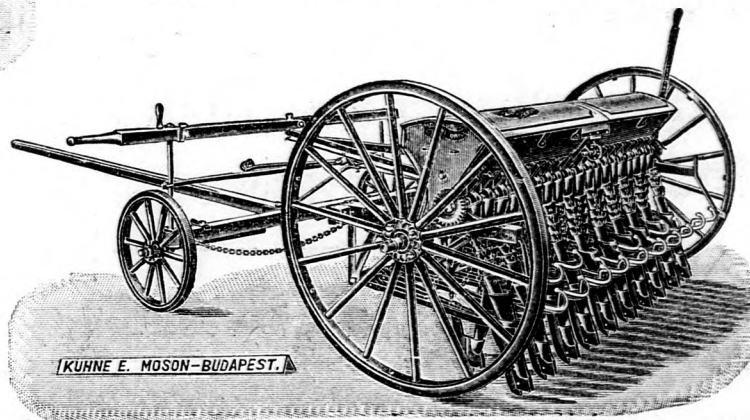

■ AZ ŐSZI IDÉNYRE ■
mindennemű talajmivelőeszközöket:
„Bippart“ altalajekéket,
„Tornado“ kukoricaszártépőgépeket
és egyéb takarmánykészítőgépeket

„Mosoni Drili“ sorvetőgépeket
és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

Kühne E. gépgyára
Mosonban.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek idei második sorozata f. évi október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Alapítványok	Alapítványok
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Alapítványok	Alapítványok
Tartalékok	Összesen	

1901. évi fölösleg	90,349. — kor.
1902. évi fölösleg	59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109,331.73 kor.
1904. évi fölösleg	72,438.23 kor.
1905. évi fölösleg	61,730.60 kor.
1906. évi fölösleg	59,243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegétől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslegét közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükséges

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.